

TVL
TOT-TUTKINTA

TAPATURMAVAKUUTUSLAITOSTEN LIITTO

TOT 11/10

TYÖNTEKIJÄ PUTOSI HEVOSEN SELÄSTÄ

NN ratsasti käyttäen kuvankaltaista riimua ja riimunarua (lavastettu tilanne).

Agrologi-harjoittelija NN:n (23-v.) työtehtävänä oli viedä hevonen 1,5 kilometrin päässä olleelle laitumelle. Ratsastus oli suullisesti kielletty. Tallilta lähdettäessä NN oli kiellosta huolimatta noussut ratsaille käyttäen vain hevosen päähän laitettua riimua ja riimunarua. Jonkun ajan päästä hevosen havaittiin olevan vapaana ja NN löytyi tieltä istumasta valitellen kovaa pääkipua. Hän ei käyttänyt ratsastuskypärää. NN menehtyi sairaalassa kahden päivän kuluttua saamiinsa vammoihin.

1. TAPAHTUMIEN KULKU

1.1 Tausta

Suurella oriasemalla työskenteli normaalisti 4 ulkopuolista ympärivuotista vakituista työntekijää ja lisäksi 5-10 kausityöntekijää ja 1-2 harjoittelijaa sesongin aikana kesällä (touko-heinäkuu). Asemalla oli parikymmentä omaa hevosta, mutta siellä kävi vuosittain satoja muiden omistajien hevosia. Tapaturman aikaan asemalla oli yhteensä noin 100 hevosta.

Oriaseman jokaisesta 20 työtehtävästä oli laadittu seikkaperäinen tehtäväkuvaus ja ohjeet työn tekemiseksi. Asemalla oli ISO 9001-laaturjestelmä. Oriaseman hevoset olivat pääasiassa ulkopuolisten omistamia ravihevosia, eivätkä ne olleet tottuneet ratsastamiseen. Työntekijöiltä oli työnantajan mukaan siksi suullisesti kielletty ratsastaminen viedessään hevosia laitumelle. Hevoset ja myös varsat tuli aina taluttaa laitumelle.

Tapaturmassa mukana olleella oriaseman omalla tammalla oli virkistysmielessä joskus ratsasteltu. Omia tammoja, jotka laidunsivat osan kesää melko kaukana olevilla laitumilla (1,5 km), oli joskus viety myös ratsastaen laitumelle.

Tapaturmapäivänä agrologi-harjoittelija NN:n (23-v. nainen) työtehtävänä oli viedä 1,5 kuukautta aiemmin siemennetty tamma 1,5 kilometrin päässä olleelle laitumelle. Kiirettä ei ollut. NN oli tottunut käsittelemään hevosia jo kotonaan ja hän oli kokenut ratsastaja. Hänen työtehtäviään olivat siittolan avustajan työt. Oriaseman toimitusjohtaja JJ ja hänen eläinlääkäri- puolisonsa KK olivat paikalla, kun NN lähti viemään tammaa laitumelle.

1.2 Tapaturma

Itse tapaturmalla ei ollut silminnäkijöitä, mutta kylläkin juuri sitä edeltäneellä keskustelulla ja tapahtumilla. Tapahtumien kulku on päätelty paikalla tehdyn tutkinnan ja JJ:n ja KK:n haastattelujen perusteella.

Kun NN ilmoitti, että hän haluaisi viedä hevosen ratsain laitumelle, KK oli kertomansa mukaan ehdottomasti kieltänyt sen. KK käski NN:ää laittamaan kypärän päähän ja suitset hevoselle, niin kuin aina oli ollut tapana. Kun lähellä ollut JJ kertomansa mukaan huomasi, että NN aikoo lähteä ilman kypärää ja suitsia, JJ kielsi NN:ää ääntään korottamalla lähtemästä. Tässä vaiheessa NN ei ollut vielä hevosen selässäkään.

Kielloista huolimatta NN nousi ratsaille ja lähti matkaan. Silloin KK vielä kehoitti häntä tulemaan alas selästä, johon hän vastasikin, että "joo, mää tuun", mutta jatkoi sitten kuitenkin ratsastaen matkaa. JJ huusi vielä voimakkaasti useaan otteeseen peräänkin, "alas selästä". Tämän jälkeen NN ratsasti tallin edestä tallin taakse, jolloin hän häipyi näköpiiristä. Hevosella ei ollut suitseja eikä satulaa. Hevosen päässä oli vain riimu ja sen päässä riimunaru (Kansikuva). NN:llä ei ollut ratsastusvarusteita.

Seuraava havainto oli kun hevonen käyskenteli vapaana muutaman sadan metrin päässä. KK lähti heti katsomaan mitä oli tapahtunut. NN löytyi hetken kuluttua 300

metrin päässä tallilta eräästä tienhaarasta. NN istui maassa ja valitteli kovaa pääkipua. NN oli pudonnut hevosen selästä kovalle kivituhka/sora-alustalle. NN toimitettiin hoitoon sairaalaan, missä hän menehtyi kahden vuorokauden kuluttua.

Tutkinnan perusteella on päätelty, että NN ilmeisesti luuli hevosen menevän suoraan eteenpäin tienhaarasta kauempana 1,2 kilometrin päässä sijainneelle laitumelle, jonne hevonen pitikin viedä. Hevonen oli kuitenkin ilmeisesti yllättäen kääntynyt tienhaarassa jyrkästi vasemmalle kääntyvälle tielle. Jälkien perusteella hevosen vauhti ei voinut olla suuri. Tällä suunnalla oli parin sadan metrin päässä laitumella muitakin tammahevosia ja hevonen oli usein viety juuri tälle laitumelle. NN:n on päätelty pitäneen riimunaru oikeassa kädessään, jolloin naru ei antanut mitään tukea jyrkän vasemmalle vieneen käännösliekkeen aikana. Tämän takia NN ilmeisesti suistui pää edellä maahan hevosen oikealle puolelle.

1.3 Kokemus

Agrologi-harjoittelija NN:n (23-v. nainen) oli tottunut käsittelemään lapsesta saakka hevosia kotonaan ja hän oli myös kokenut ratsastaja. Hänet oli opastettu työhön.

2. Tapaturmaan johtaneet tekijät

2.1 NN toimi vastoin työnantajan ohjeita ja kieltoa

Keskeisenä syynä tapaturmaan oli se, että NN ei totellut toimitusjohtajan käskyä tulla alas hevosen selästä. Tämä olisi tarkoittanut sitä, että NN:n olisi pitänyt taluttaa hevonen laitumelle.

2.2 NN ei käyttänyt ratsastusvarusteita

Hevosella ei ollut suitseja eikä satulaa. Hevosella oli päässään vain riimu ja riimunaru. NN ei käyttänyt ratsastuskypärää, vaikka KK oli kehottanut laittamaan sen päähän.

2.3 Kirjallista ratsastuskieltoa ei ollut

Oriasemalla ei ollut kirjallista ratsastuskieltoa, josta syystä suullisen kiellon valvonta oli vaikeaa. Vain suullisesti annettu kielto ei tehonnut. NN luotti liikaa itseensä ja JJ sekä KK myös NN:n ratsastustaitoon. Suullisen ratsastuskiellon syynä oli ennen kaikkea se, että hevoset olivat lähes yksinomaan toisten omistajien ravihevosia ja omistajat eivät pitäneet siitä, että niillä ratsastettiin. Ongelmaksi muodostui lopulta myös epäyhtenäinen käytäntö hevosten kuljettamisessa laitumelle joko taluttaen tai ratsastaen.

2.4 NN putosi hevosen selästä

Tapaturman välittömänä syynä oli putoaminen pää edeltä hevosen selästä kovalle kivituhka/sora-alustalle. NN sai vakavat vammat ja menehtyi kahden vuorokauden kuluttua sairaalassa.

3. VASTAAVIEN TYÖTAPATURMIEN TORJUNTA

3.1 Työnantajan yleinen huolehtimisvelvoite

Työnantajan velvollisuutena on huolehtia kaikilla tarpeellisilla toimenpiteillä työntekijöiden turvallisuudesta ja terveydestä työssä. Työnantajan on myös jatkuvasti tarkkailtava työympäristöä ja työtapojen turvallisuutta. Työnantajan on tarkkailtava toteutettujen toimenpiteiden vaikutusta työn turvallisuuteen ja terveellisyyteen.

3.2 Kirjalliset ohjeet ja ehdottomat kiellot

Työnantajan on laadittava yksittäisistä työtehtävistä kirjalliset kuvaukset sekä kirjalliset työturvallisuusohjeet että kuvaukset turvallisista työtavoista.

Ehdottomat kiellot, esim. ratsastuskielto, on sijoitettava kirjallisena kaikkiin työskentelypisteisiin riittävän suurikokoisena ja myös näkyvälle paikalle. Annetusta kiellosta ei saa tinkiä. Kiellosta tinkiminen eri tilanteissa vesittää kiellon ajan myötä. Kielto on myös tarvittaessa perusteltava. Työnantajan on heti puututtava kiellon vastaiseen toimintaan. Työhön ottohaastattelussa ja työhön opastuksessa on kerrottava mihin kiellon vastainen toiminta johtaa. Kiellon vastaisiin yksittäisiin poikkeuslupiin on työnantajan suhtauduttava suurella varauksella.

3.3 Ratsastusvarusteet ja niiden käyttö

Ratsastaessa tulee hevoselle laittaa kunnolliset ratsastusvarusteet kuten suitset ja satura. Ratsastajan tulee käyttää ratsastuskypärää ja muunkin henkilökohtaisen varustuksen tulee noudattaa turvalliseen ratsastukseen annettuja ohjeita.

YLEISTIEDOT

Muuttujan nimi	Selitys	Koodi
Työnantajan toimiala	Oriasema	A1
Vahingoittuneen ammatti	Eläinten hoitotyö	401
Työympäristö	Piha-alue	12
Työtehtävä	Hevosten hoito	33
Työsuoritus	Hevosen kuljettaminen	39
Poikkeama	Selästä putoaminen	51
Vahingoittumistapa	Iskeytyminen maahan	31

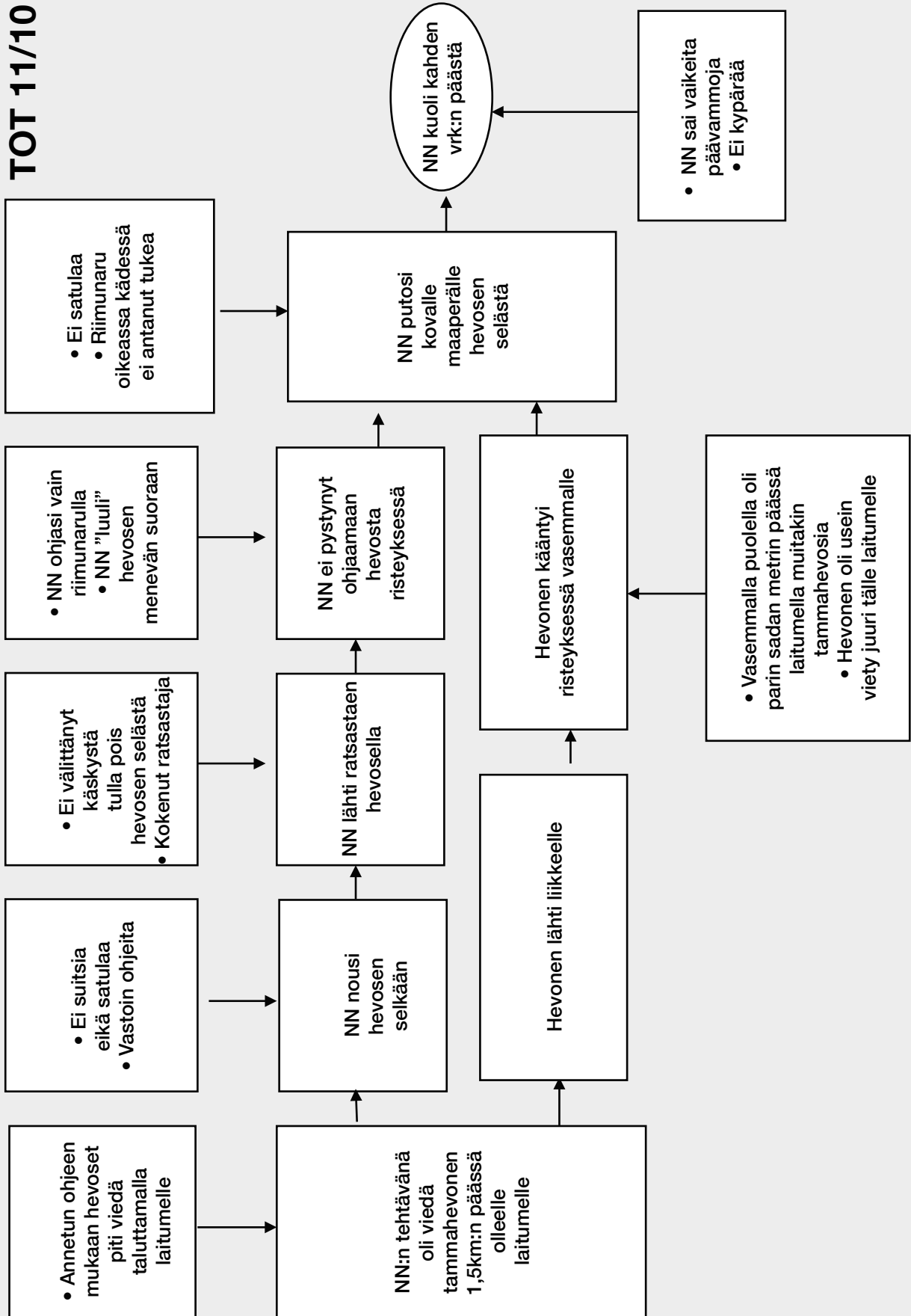
Raportti on hyväksytty TVL:n TOT-johtokunnan kokouksessa 3.2.2012.

Tässä tutkintaraportissa esitetään tutkintaryhmän käsitys tapaturmaan johtaneiden tapahtumien kulusta ja tapaturmatekijöistä sekä suositukset vastaavien tapaturmien torjuntatoimenpiteistä.

TOT-tutkinnan ja -raportin tarkoituksena on työtapaturmien torjunnan tehostaminen. Raportin tarkoituksena ei ole ottaa kantaa eri osapuolten syyllisyyteen eikä vastuisiin.

Kaavio tapahtuman kulusta ja tapaturmatekijöistä

TOT 11/10

TOT-TAPAUSTEN JA –RAPORTTIEN HAKEMINEN INTERNETISTÄ www.tvl.fi/totti

The screenshot shows the TOTTI web application interface. The header includes the TVL logo and the text 'TOT-TIETOJÄRJESTELMÄ'. The main content area displays a list of accident reports with the following columns: 'Tunnus' (ID), 'Otsikko' (Title), and 'Tapahtumapvm' (Event Date). The list contains 30 entries, each with a unique ID and a brief description of the incident.

Tunnus	Otsikko	Tapahtumapvm
TOT 8.08	Pyöräkuormaajan kuljettaja loukkasi päänsä	05.05.2008
TOT 7.08	Kuorma-auton kuljettaja jäi päälle kaatuneen puutarvanosturin alle	29.04.2008
TOT 6.08	Kuorma-autonkuljettaja jäi puristuksiin vetoauton ja postiperävaunun väliin	25.04.2008
TOT 5.09	Betoniaseman tehdasasemies putosi kiviä sisältävästä seinästä	03.04.2008
TOT 4.08	Elementtiasentaja putosi porraspuukojen romahdettua alas	13.02.2008
TOT 3.08	Säilytysjohtaja hukasti laskokautessaan portaita alas päin	01.02.2008
TOT 2.08	Korjausasennusmiehes jäi parvekkeen romahdettua alas päin	22.01.2008
TOT 1.08	Mäntävalaaseja iskeytyi tiellä maahan valomaisiänsä kaaduttua kuorma-auton lavalla	07.01.2008
TOT 25.07	Sahan tuotantopäällikkö jäi traktin alle	26.11.2007
TOT 24.07	Panostaja jäi perustettavan kuorma-auton alle	22.11.2007
TOT 23.07	Parveke-elementti putosi rakennusmiehen päälle	21.11.2007
TOT 22.07	Kirvesmiehes jäi hirsikettilän katkapaletin päältä padonniheen hirstapalkin alle	17.11.2007
TOT 20.07	Kuorma-autonkuljettaja puristui yrittäessään nousta liikkuvan auton ohjaimeen	30.10.2007
TOT 18.07	Projekti-insinööri kuoli VOC-käsittelylaitoksen luotinpoltin katkain räjähdyksessä	25.10.2007
TOT 21.07	Rakennusalan harjoittelija puristui pöytä ja ruohonleikkurin istuimen väliin	20.10.2007
TOT 15.07	Kerrostalotyömaalla rakennusmiehes putosi tasanteelta ja menehtyi	11.10.2007
TOT 19.07	Yrittäjä ja työntekijä putosivat lankein katkettua	05.10.2007
TOT 12.07	Työntekijä jäi tehdasalueella traktin ja juna-aukun väliin	27.08.2007
TOT 11.07	Peltiseppä putosi pystytysvaiheessa mastotyöalan levikkoselältä	08.08.2007
TOT 8.07	Hirviöpuiston kesätyöntekijä jäi hirviöpuistolaitteen tönnäsemäksi ja menehtyi	07.07.2007
TOT 17.07	Kohon kiviänsä puunkaattajan meoiteisäähäpataruma	16.04.2007
TOT 16.07	Kätkälevityksessä tapahtunut työtapahtuma, mikä yhteydessä maataloustyöntekijä menehtyi	14.04.2007
TOT 1.07	Elementtiasentaja putosi 5 metriä teräspalkin pudottua nostokorin päälle	01.01.2007
TOT 2.07	Välityöjohtaja jäi vaunun alle ratapöydällä	01.01.2007
TOT 3.07	Työkonekuljettaja hukki puskutraktorin sisästä mereen	01.01.2007
TOT 5.07	Elementtiasennusryhmän työntekijä putosi asentaessaan suojakaiteita	01.01.2007
TOT 21.06	Kätkäkuljettaja kuoli räjähdysseurauksessa	10.11.2006
TOT 9.06	Mies putosi rautatie sillalla maahan työskennellessään sillalla hiekkapuhallus- ja maalausissa	18.05.2006
TOT 4.06	Työntekijä putosi laivan 7. kannen lastauslaiturilla n. 14 m kättäille ja edelleen mereen	01.03.2006
TOT 13.07	Kalanvillijä hukki pudottuaan jähin	19.01.2006
TOT 1.06	Hiemanen pala sinkoutui koneistajan päähin	01.01.2006
TOT 3.06	Yhdyskuntapalvelua suorittava putosi sisätiloistalon katolta	01.01.2006
TOT 7.06	Laaduttaja puristui limapöydän työntekijän ja runkorakenteiden väliin	01.01.2006
TOT 8.06	Säiliöauton kuljettaja putosi säiliön päältä lastauslaitteessa	01.01.2006

TOTTI-järjestelmän avulla voit hakea sinua kiinnostavia TOT-tapauksia ja niistä tehtyjä pdf-muotoisia tutkintaraportteja.

TOTTI TOT-tapauksia ja niistä tehtyjä tutkintaraportteja voi hakea internetistä TOTTI-järjestelmän avulla. TOTTI on TOT-tietopalvelun tueksi kehitetty järjestelmä, jonka avulla

- voit hakea (etsiä) mielenkiintosi kohteena olevia TOT-tapauksia ja niistä laadittuja tutkintaraportteja www-ympäristössä
- tulostaa hakemasi tapauksen otsikko- ja tiivistelmätiedot yhteenvetoraporttina
- tarkastella hakemiasi TOT-tapauksen yksityiskohtaisempia tietoja
- tulostaa tai tallentaa tietokoneellesi TOT-raportit myöhempää hyödyntämistä varten pdf-muodossa

- lähettää palautetta TOT-tutkinnasta ja TOTTI-järjestelmästä Tapaturmavakuutuslaitosten liiton asiantuntijoille.

TOTTI-järjestelmässä navigointi noudattaa yleisiä internet-navigoinnin käytäntöjä. Navigoiminen perustuu ruudun vasemmassa reunassa esitettyihin otsikoihin (välilehtiin), joiden kautta voit

- tarkastella kaikkia järjestelmään tallennettuja TOT- ja YTOT -tapauksia tapahtumapäivämäärän mukaisessa järjestyksessä (TOT- ja YTOT-tapaukset –välilehdet)
- tehdä erilaisia hakuja (Laajennettu haku-, Rajattu haku-, Tunnistehaku ja Vapaa sanahaku –välilehdet)
- lähettää palautetta TOT-tutkinnasta ja TOTTI-järjestelmästä (Anna palautetta –välilehti)

Tarkempaan TOTTI-järjestelmän ohje löytyy osoitteesta www.tvl.fi kohdasta ”TOTTI”.

Suoraan TOTTI-järjestelmään pääset osoitteella www.tvl.fi/totti.

